

Sokołów Podlaski Gościnne miasto przy gościńcu

35/M/16

Sokołów Podlaski to najstarsze miasto na historycznym Podlasiu z długą i ciekawą historią. Położony na ważnym szlaku komunikacyjnym gród otrzymał prawa miejskie w 1424 r. z rąk wielkiego księcia litewskiego Witolda, który zarazem nadał Sokołów wraz z wsiami Kupientyn i Rogów swojemu sekretarzowi Mikołajowi Depeńskiemu. W 1508 r. nowym właścicielem miasta został Stanisław Kiszka, przedstawiciel potężnego rodu magnackiego, władającego tutaj do 1592 r., kiedy to dobra sokołowskie przeszły w ręce Radziwiłłów. Na rządy tych dwóch rodzin przypadł okres świetności miasta, przerwany przez najazd szwedzki (1655–1660), podczas którego zostało ono znacznie zniszczone. Później miasto jeszcze kilkakrotnie zmieniało swoich właścicieli. Jednym z nich był książę Michał Kleofas Ogiński, który sprowadził do Sokołowa rzemieślników francuskich, którzy podjęli produkcję chustek jedwabnych, kapeluszy, kobierców, płótna oraz pasów słuckich. Po III rozbiorze Rzeczypospolitej miasto znalazło się w zaborze austriackim, po wojnie polsko-austriackiej 1809 r. w Księstwie Warszawskim, a sześć lat później, po kongresie wiedeńskim w 1815 r. – w Królestwie Polskim. W 1833 r. dobra sokołowskie wraz z miastem nabył od Michała Kleofasa Ogińskiego dziedzic okolicznych wsi, Karol Kobylański. W 1843 r. sprzedał je jednak Elżbiecie Hirschman, która to, wraz ze spółką akcjonariuszy, wybudowała cukrownię „Elżbietów” w Przeździecku (1845). W 1890 r. fabryka zatrudniała już 600 robotników. W 1867 r. Sokołów przeszedł na własność państwa. Został siedzibą powiatu, a w 1887 r., po wybudowaniu linii kolejowej Siedlce – Małkinia, także ważnym węzłem komunikacyjnym. W latach 1845–1890 liczba mieszkańców Sokołowa podwoiła się. Stało się to dzięki napływowi imigrantów, głównie Żydów, którzy, będąc w większości rzemieślnikami (kuźnierze, szewcy) oraz kupcami, wnieśli poważny wkład w dalszy rozwój miasta. W tym okresie w Sokołowie, oprócz cukrowni, funkcjonowała również fabryka octu i świec, sześć wiatraków, pięć garbarni, dwie olejarnie i cegielnia.

Na planie Sokołowa Podlaskiego zaznaczono punkty kontrolne (PK), do których zadano pytania. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebiecia trasy należy dostarczyć do organizatora.

Po odzyskaniu niepodległości powiat sokołowski znalazł się w granicach województwa lubelskiego, a od 1938 r. – warszawskiego. W okresie okupacji niemieckiej Sokołów przynależał do dystryktu warszawskiego Generalnego Gubernatorstwa. Z istniejącego do 1943 r. getta Niemcy wywieźli do obozu zagłady w Treblince i zamordowali kilka tys. sokołowskich Żydów. W sierpniu 1944 r. do miasta wkroczyły oddziały Armii Czerwonej. Aż do 1953 r. okolice Sokołowa stanowiły teren działania konspiracji i partyzantki. W okresie wojny była to Armia Krajowa, Bataliony Chłopskie i Narodowe Siły Zbrojne, a po 1945 r. siły antykomunistyczne, kontynuujące walkę o niepodległość z władzami z nadania Sowieci. Po wojnie miasto odbudowano. W latach 1951–74 nastąpił znaczny rozwój przemysłu chemicznego, elektromaszynowego i meblarskiego. W roku 1975 powstała jedna z wizytówek miasta - Zakłady Mięsne.

(na podstawie: wikipedia, sztettl.org.pl)

Legenda

- ⊕ pomnik, obelisk
- † krzyż
- ✙ kapliczka
- ✙ figura religijna
- 🌳 charakterystyczne drzewo
- × inny obiekt

Długość trasy: 3,5 km
Do potwierdzenia: 20 PK + LOP

Budowa trasy: Dariusz Mazurek
Aktualizacja: listopad 2016 r.

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (35/M/16)

PK 1	Pomnik Czynu Niepodległościowego wzniesiony z inicjatywy środowiska Światowego Związku Żołnierzy AK. Elementem pomnika są 4 głazy z datami upamiętniającymi najważniejsze wydarzenia w historii Polski. Kiedy miało miejsce najstarsze wydarzenie?
PK 2	Skwer im. Adama Mickiewicza. Mural. W robocie precyzja, a co w żyłach?
PK 3	Trójnawowy, modernistyczny kościół św. Jana Bosko księży salezjanów z 1939 roku. Teren przykościelny. Gdzie poświęcono krzyż będący pamiątką Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa Roku 2000?
PK 4	Dworek, w którym podczas okupacji mieścił się niemiecki Urząd Pracy – Arbeitsamt, organizujący łapanki i wywózki ludności polskiej na przymusowe roboty do Niemiec. Głaz z tablicą pamiątkową. Na czyj rozkaz zrobił tutaj zawieruchę „Wichura”?
PK 5	Głaz upamiętniający setną rocznicę powstania Ochotniczej Straży Pożarnej. Do wzniecania jakich płomieni nawołuje tablica?
PK 6	Skwer im. księdza Stanisława Pielasy. Figura św. Rocha – patrona miasta. Na ilu granitowych kostkach ustawiono tablicę informującą o fundatorach statuy?
PK 7	Łłonia konkatedry Niepokalanego Serca NMP. Aleja Dębów Katyńskich. Jak nazywa się upamiętniony tutaj Komisarz PP w Łęczycy?
PK 8	Wzniesiony po wojnie kościół Niepokalanego Serca NMP, od 1992 roku konkatedra. Teren przykościelny. Kto ofiarował drewno na Krzyż Milenijny?
PK 9	Interesujący architektonicznie budynek drewniany - pozostałość dawnej zabudowy miejskiej. Jaki numer ma stojący na posesji słup oświetleniowy?
PK 10	Teren szkoły. Głaz pamiątkowy związany z jej patronem. O jakim odznaczeniu jest mowa na tablicy?
PK 11	Przydomowa studnia - odchodzący powoli do lamusa element dawnego krajobrazu. Na jaki kolor pomalowano studnię?
PK 12	Pomnik Żołnierzy AK i struktur poakowskich obwodu „Jezioro” poległych i pomordowanych w latach 1944-53. Ilu spośród poległych i zamordowanych pozostaje nadal bezimiennymi?
PK 13	Odsłonięty 1 października 1924 r. pomnik ku czci ks. gen. Stanisława Brzóska i jego adiutanta Franciszka Wilczyńskiego. W 10-tą rocznicę jakiego wydarzenia ufundowano jedną z tablic?
PK 14	Bet midrasz zwany starym wzniesiony na miejscu pierwotnej budowli, która spłonęła w pożarze w 1910 roku. Obecnie mieszczą się tutaj pawilony handlowe. Ile okien wychodzi na zaplecze?
PK 15	Nowy bet midrasz - budynek orientowany, na planie prostokąta, wzniesiony przez Mosze Borychowskiego. Ile kominów ma budynek?
PK 16	Skwer Unitów Podlaskich. Miejsce pierwszej publicznej egzekucji w Sokołowie. Ilu spośród rozstrzelanych miało na imię Stanisław?
PK 17	Drewniana kapliczka słupowa z ludową figurą św. Jana Nepomucena, wystawiona w 1806 r. Z ilu gwiazd składa się aureola zdobiąca głowę świętego?
PK 18	Teren dawnego cmentarza żydowskiego zlikwidowanego przez Niemców w czasie okupacji. Głaz z tablicą pamiątkową. W jakie żydowskie święto zlikwidowano sokołowskie getto?
PK 19	Skwer miejski im. PCK założony w miejscu dawnego kirkutu. Tablica informacyjna. Co należy tutaj uszanować?
PK 20	Miejsce egzekucji przeprowadzonej przez Niemców 27 marca 1944 r. Gdzie wykonano latarnię oświetlającą symboliczną mogiłę?
LOP	Ile kamiennych rybek pływa tutaj po Bulwarze?

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.
Przesłanie odpowiedzi oznacza zgodę na umieszczenie na liście osób, które przebyły TRInO.

